

ПРЕС КЛИПИНГ

16. децембар 2013.

НАСЛОВИ

Догодине без привредног раста;(стр.2)

Основне намирнице за годину дана појефтиниле и до 25 одсто;(стр.4)

Радуловић: Нови закон о раду критичан за бољитак у 2014.;(стр.5)

Коме уопште требају пропале фирме;(стр.6)

Закон о мирном решавању спорова практично никада није заживео; (стр.7)

Догодине без привредног раста

Има великих могућности да се поставе добри темељи за раст у будућности, под условом да се почне са спровођењем реформи

Мале су шансе да се у 2014. години оствари економски раст, али има великих могућности да се поставе добри темељи за раст у будућности, једна је од порука са јучерашње традиционалне децембарске конференције економиста, на којој се анализира економска политика владе за наредну годину.

Министар привреде Саша Радуловић казао је новинарима у паузи скупа на београдском Економском факултету да је влада решена да у наредној години уведе ред у јавним предузећима, постави „на здраве ноге” 153 предузећа у реструктурирању и да донесе прописе како би тржиште почело да функционише и како би дошло до привредног раста и запошљавања.

У обраћању учесницима јучерашњег скупа Радуловић је указао да ће 2014. бити изузетно тешка година реформи.

– Ако их не спроведемо, имаћемо дугорочно низак раст – казао је Радуловић.

У планским документима влада у 2014. рачуна с растом бруто домаћег производа од један одсто, уз пад државне потрошње од 2,2 и стандарда грађана од 1,8 процената. У наредне две године држава би трошила још мање, а пад личне потрошње у 2015. био би 0,6, а у 2016. години 0,3 одсто, док би годишња вредност свега створеног (БДП) убрзаније расла – 1,8 одсто у 2015. и два одсто у 2016. години.

Садашње околности не иду наруку таквим очекивањима, указао је Милојко Арсић, који је новинарима изјавио да ће управо усвојени буџет за 2014. већ средином године вероватно морати да претрпи ребаланс.

Србија има највећи фискални дефицит у овом делу Европе. Док у другим земљама тај мањак државног буџета опада, у Србији од 2011. године расте. Према висини јавног дуга Србија је на 2. или 3. месту и он бележи највећи раст, после Словеније. Државни дуг расте због покривања буџетског дефицита новим задуживањем, али и због санација губитка у банкама и предузећима, рекао је Арсић.

– Тај пут води до државног банкрота, пада привредне активности и раста незапослености – указује Арсић.

– Фискална консолидација је нужна, не само због јавних финансија, него и због раста привреде. У условима кад банке све мање одобравају кредите, а привреда је платежно неспособна, незапосленост висока, боље је да фискална консолидација буде постепена.

Креаторима економске политике он саветује да фискални дефицит у 2014. години буде мањи бар за 0,5 процента БДП него у овој години. Али план фискалне консолидације за наредну годину то не обећава, јер фискални дефицит ће да расте уместо да опада. Арсић сматра да је

нужан ребаланс усвојеног буџета којим би се дефицит у 2014. смањио за најмање један проценат БДП.

Ако се то не догоди, вероватно је да се неће остварити ни постављени циљеви у 2015. и 2016. години. Зато је неопходно да се усвоје мере економске политике и програм реформи које ће обезбедити смањивање фискалног дефицита за око 1,5 процената БДП у 2015. и 2016. години.

– Кључне реформе су пензијска, заустављање преливања губитака предузећа и банака на државу, смањивање трошкова рада, смањивање толеранције према сивој економији и друге – рекао је Арсић, уз напомену да није реално очекивати да ће их садашња коалициона влада спровести.

Према речима бившег гувернера НБС Дејана Шошкића, реално је да инфлација у 2014. буде 4,4 одсто, како је и пројектовано.

Тема рада Љубомира Маџара, како је рекао, јесте један од важних фактора који квари пословни амбијент у Србији. Поред неликвидности и инфлације, а то је „необјављени рат свету бизниса”.

– Ако се томе дода политички прогон пословних људи, који је прешао рационалну меру, то је неповољно и неприхватљиво – рекао је Маџар. – Један број људи је подвргнут истрагама, па су ослобођени. Тај необјављени рат против пословног света политички се исплати, али је економски штетан.

Неопходан раст ограничава и немогућност привреде да понуди конкурентне производе, што је такође у тесној вези с неопходношћу економских реформи, порука је истраживања Кори Удовички.

Немоћи производног сектора, великој неликвидности и несолвентности, блокади рачуна око 35.000 предузећа од укупно 107.000, допринела је и недисциплинована држава, која није редовно плаћала своје обавезе према приватном сектору.

Пројекција привредних кретања из Фискалне стратегије за наредне три године, према ставу аутора месечника „Макроекономске анализе и трендови”, који је саопштио Владимир Вучковић – идеалан је, али тешко остварив сценарио на путу за достизање раста БДП-а у 2020. години од четири одсто.

Поред осталог, и зато што се рачуна с падом државне и личне потрошње и сталним већим растом извоза од увоза, што се до сада ретко догађало.

А. Микавица

<http://novosti.rs/vesti/naslovna/ekonomija/aktuelno.239.html:468698-Osnovne-namirnice-za-godinu-dana-pojeftinile-i-do-25-odsto>

Основне намирнице за годину дана појефтинице и до 25 одсто

Д. Маринковић

Када се пореди новембар ове и прошле године, уље је појефтило на око 125 динара, шећер на 80, брашно 45...

ОСНОВНЕ намирнице, уље, брашно, шећер, неке врсте свежег меса и хлеба, оно што се најчешће нађе у корпи, појефтинице су у последњих годину дана за 10 до 25 одсто.

Када се пореди новембар ове, са истим месецом 2012. године, литар уља је са просечних 160 сада појефтинио на око 125, мада у неким трговинама може да се купи и по 110 динара. По нижим ценама продаје си и брашно, килограм сада може да се нађе и по 38 динара, затим шећер, који је сада за двадесетак динара јефтинији него лане и стаје око 80 динара. Ниже су и цене неких врста свежег меса, пилетине, која сада у неким маркетима стаје око 249 динара. И векна хлеба је појефтинила за око пет динара.

И мада су у овом периоду поскупели енергенти, дакле скочили су трошкови производње и транспорта, добављачи и трговци поклекли су пред празним џеповима купаца. Напросто, понуду у рафовима сада диктира куповна моћ грађана.

- Први пут тржиште је натерало прометнике и добављаче да смање марже, а тиме и цене неких производа - каже за „Новости“ економиста Данило Шуковић. Ви можете да подижете цене колико желите, али нема у џепу тих пара које би могле то да плате. То је јасно и у тој рачуници нема много филозофије. И даље је драстичан пад промета у малопродаји, што је сигнал да нема још опоравка привреде.

Економиста Владана Хамовић истиче да је раст потрошачких цена у новембру ове, у односу на исти месец прошле године 1,6 одсто, при чему храна исказује смањење за минус 4,3 одсто. После многих поскупљења, при чему енергенти имају значајно место и утицај на укупно кретање цена на мало, очигледно је да је, што се бар основних прехранбених производа тиче, њихов раст ублажен овогодишњим добрим пољопривредним родом.

- На укупно кретање цена и даље највећи утицај има монополски положај трговинских ланаца истиче Хамовићева.

- То се у последње време најбоље види кроз њихово међусобно „утркивање“ ко ће дати повољније услове продаје и плаћања, кроз сталне акције по групама производа, попусте по разним основама и одложена плаћања која негде иду и до годину дана.

Радуловић: Нови закон о раду критичан за бољитак у 2014.

Министар привреде Саша Радуловић изјавио је данас да ће нови закон о раду бити "критичан" законски акт, да бисмо видели економски бољитак у 2014. години и оценио да актуелни Закон о раду није добар јер је, између осталог, он био генератор "сиве" економије и због њега изгубљено 300.000 радних места у претходном периоду,

"Закон о раду, овакав какав је, један је од криваца зашто имамо ову ситуацију", рекао је Радуловић, коментаришући лоше стање у привреди Србије.

Министар је поручио да Србији треба нови закон о раду, односно његове измене, који ће довести до раста привреде и нових запошљавања.

У паузи одржавања конференције "Економска политика Србије у 2014." на Економском факултету у Београду, Радуловић је наговестио доношење још пуно закона који ће регулисати стање у реалном сектору, уз истовремено укидање старих и измену неких постојећих прописа, како би тржиште профункционисало и да би на крају добили оно најважније - привредни раст.

"Једино кроз привредни раст доћи ће до раста запошљавања и то је једини начин да дође до раста животног стандарда", подвукао је Радуловић.

Министар привреде је рекао да очекује отпоре у спровођењу реформи, јер свака промена са собом доноси отпор људи који ће изгубити привилегије.

"Имамо један паразитски систем на леђима друштва и економије, који полако гуши и раст и развој друштва и последице осећају сви грађани", оценио је министар привреде.

Предложене измене закона о раду изазвале су полемике у домаћој стручној јавности у протеклих неколико недеља и оштро су их критиковале синдикалне организације у Србији.

(Тањуг)

Коме уопште требају пропале фирме

По речима министра привреде Саше Радуловића, успешност програма ове владе биће мерена тиме да ли ће до краја 2014. године бити завршена приватизација

Пре 10 година предузећа су приватизована на аукцијама Фото: Ф. Бакић

Подсећајући на то да је спроведена „пљачкашка приватизација”, која је имала огромне последице по економски развој и животни стандард грађана, те да је држава крива за губитак неколико стотина хиљада радних места, министар је рекао да се приватизација мора привести крају, ма колико болан и тежак тај процес био.

Остварењу намера ове владе да се на приватизацију крајем наредне године стави тачка највише треба да допринесе нови закон о приватизацији, који доноси нове рецепте за решавање не само неприватизованих предузећа већ и оних која су имала неуспешну приватизацију. Економски стручњаци не споре да је предлог бољи од претходног закона, али су у исто време уверени у то да ће он бити тешко бити остварив у пракси, а поготово код предузећа у реструктурирању за која се предвиђа проналажење заинтересованих инвеститора у веома кратком року, јер су презадужена и практично немају капитала пошто су им обавезе веће од имовине.

По оцени економисте Љубодрага Савића, предлог закона о приватизацији нуди неколико нових модела, међу којима је и опција продаје дела капитала да би се обезбедила већа заинтересованост инвеститора јер би се кроз заједничка улагања и управљање предузеће развијало, а добит делила.

– Међутим, проблем је тешка ситуација великог броја преосталих друштвених фирми и плашим се да, и поред различитих могућности које се нуде, неће бити људи заинтересованих за њихову куповину – објашњава Савић. – И ако се деси да неко жели да купи, пре свега предузећа у реструктурирању, држава мора да учини огроман уступак. Но, чак и да држава свим предузећима у реструктурирању опрости деценијске дугове за порезе и доприносе, за струју и разне друге комуналне услуге, за неисплаћене плате радницима, отвара се питање ко ће закрпити „рупу” која ће по том основу остати у буџету, а процењује се да је она око 500 милијарди динара.

Другим речима, сматра он, решавањем једног проблема отворило би се много других, а из тога тешко да има излаза. Због тога је, како каже, боље ићи на нека друга решења која се помињу у предлогу закона о приватизацији, додајући одмах да су она готово неостварива. Наиме, по његовом мишљењу, најсигурније је да се предузећа продају у виђеном стању, али у овом тренутку је то тешко учинити.

– Чак и да држава да неке друге повластице купцу, или да обезбеди кредите под повољним условима или се одрекне за неки период пореза и доприноса у целини или делимично, то неће решити проблем. То је уједно практични проблем с применом овог закона. Наиме, ако очистите билансе у великим предузећима где практично нема капитала и где су обавезе веће од имовине, тек тада постављате повољну ситуацију у којој није тешко успешно пословати. Али ако узмете предузеће са свим проблемима који у њему постоје, то би био истински опоравак, а то је готово неоствариво у нашој ситуацији – закључује Савић.

Љ. Малешевић

Закон о мирном решавању спорова практично никада није заживео

Када запослени не добије минималну зараду, топли оброк или накнаду за превоз, када му је повређено радно право, када трпи дискриминацију по основу памети, националности и пола или када као стручњак бива отпуштен да би на његово место

дошао проверени послушник – може се за помоћ обратити Агенцији за мирно решавање радних спорова. Могу на њена врата закуцати и послодавци јер би тако избегли бескрајне и скупе судске поступке и уштедели велике паре и време. Проблем је, међутим, у томе што за ту могућност ни једни ни други углавном не знају.

Истраживање о мирном решавању радних спорова у Београду, Новом Саду и Нишу, у којем је учествовало неколико релевантних институција у Србији, уз помоћ Иницијативе за развој и сарадњу ИДЦ, показало је да су о могућности мирног решавања спорова запослени информисани најчешће преко синдиката, послодавци имају о томе низак ниво знања, а закон који то регулише и у Србији постоји већ девет година, није заживео у пракси.

Унија послодаваца Војводине организовла је скуп на ту тему, којем су присуствовали представници синдикалних организација, Агенције за мирно решавање радних спорова, ИДЦ-а...

Саветница у Агенцији Олга Кићановић казала је да им се се радници и послодавци чешће обраћају, али да то још није у оној мери у којој би требало.

– Основна предност решавања спорова пред Агенцијом је брзина. Спорови, индивидуални или колективни, решавају се за највише 30 дана. Ако се зна да се пред судом чека више од четири године и да у овом тренутку има пет милиона судских спорова, јасно је колико је мирно решавање неопходно. Осим тога, мирно решавање је бесплатно, док такав судски спор кошта 4.400 евра – нагласила је Олга Кићановић, и додала да је мирно решавање економично и за државу, хармонизује односе страна, унапређује социјални дијалог, а што је веома важно, превенира штрајк. – Имали смо, међутим, само 13 спорова поводом штрајка од 2005. године, колико постојимо, што значи да је ова могућност недовољно искоришћена.

Говорећи о предностима мирног решавања радних спорова, она је нагласила да је пресуда често само декларативна и неприменљива, а ово решење је спороводиво у пракси. Подсетила је на то да је Агенција надлежна за решавање индивидуалних и колективних радних спорова. Када је о колективним споровима реч, то су закључивање и измена колективних уговора, остваривање права на синдикално организовање, штрајк... Услов за решавање мирним путем је добровољност страна.

– До данас имамо решених 117 колективних радних спорова и више од 4.000 индивидуалних. Индивидуални се највише односе на исплате минималне зараде, топлог obroка, непоштовања уговора о раду, дискриминацију и мобинг. Тренутно имамо највише спорова поводом мобинга, чак 90 одсто од свих надлежности се на то односи. Имамо до сада више од 70 правоснажних

решења, за разлику од судова у Србији који имају само неколицину – нагласила је Олга Кићановић, додајући да се Агенцији сваке године обрати 30 посто више радника.

До сада је највише предлога за покретање мирног решавања колективних и индивидуалних радних спорова поднето у Београду, Нишу и Новом Саду, а тај поступак је навише зступљен у државном и јавном сектору, где постоји обавезност, док се недовољно користи у делатностима где је предвиђена добровољност. Методе мирног решавања су слабо заступљене у привредним друштвима, већ се најчешће користе у установама које се финансирају из републичког буџета, као што су установе културе, здравства, образовања, министарства... Покренуто је укупно 12.316 предлога за мирно решавање радних спорова.

С. Глушчевић

Штета и до пола милиона евра дневно

Док се у европским земљама, Америци и Јапану деценијама мирним путем решава више од 90 одсто случајева радних спорова, у Србији је било пракса да више од 90 одсто свега што се појави као потенцијални спор на крају дође до суда. Из Агенције за мирно решавање радних спорова поручују да је тај начин веома исплатив јер, на пример, када је о колективним споровима реч, ваља имати на уму да у великим јавним предузећима дан штрајка кошта од 50.000 евра до пола милиона.